

DEBRECEN

POLITIKAI, TÁRSADALMI és KOZGAZDASZATI HIRLAP.

A debreczeni és vidéki „függetlenségi párt” közlönye.

Megjelen naponként, péntek és vasárnap kivételével.

Hirdetési díj:
Négy hasábos petit sorát 5 kr.
Nagyobb terjedelmű a többzori
hirdetéseket alkalmanként a leg-
előbb árértékűt választjuk fel.
Bélyegdíj minden külső bejelen-
ésért 30 kr.

„Nyiltér”-ben megjelenő közle-
mény minden petit sora 20 kr.

Hirdetéseket felvételre a kiadó-
hivatalban, KUTASI L. könyv-
nyomdájában, valamint ZICHNER-
MAN H. könyv. iródszájában is.

Név nélkül vagy bérmentelenül
beküldött kéziratok nem vétel-
nek figyelembe.

Kéziratok vissza nem ad-
atnak.

Árú	Utolsó árkelet	
	penz	árú
5%	119.75	120.25
5%	101.20	101.45
5%	98.25	98.75
5%	100.—	101.—
5%	101.—	101.50
5%	98.—	98.20
5%	91.25	91.55
5%	101.75	102.25
5%	101.50	102.—
5%	99.—	99.50
5%	100.—	100.50
5%	98.75	99.25
5%	97.75	98.25
5%	94.75	95.25
5%	—	—
5%	—	—
5%	91.50	92.—
5%	117.—	117.50
5%	124.50	125.50
5%	—	—
5%	94.50	95.—
5%	93.—	93.50
5%	96.75	97.50
5%	96.—	96.75
5%	112.50	113.50
5%	92.30	92.80
5%	—	—
5%	97.—	97.50
5%	93.75	94.25
5%	—	—
5%	119.25	120.25
5%	—	—
5%	101.75	102.25
5%	103.25	103.75
5%	97.25	98.—
5%	173.50	174.50
5%	—	—
5%	17.50	18.50
5%	38.50	39.50
5%	6.30	6.60
5%	12.—	12.50
5%	5.66	5.69
5%	5.65	5.68
5%	9.49	9.52
5%	9.49	9.52
5%	—	—
5%	—	—
5%	58.35	58.45
5%	11.65	11.67
5%	58.35	58.55
5%	98.50	98.60
5%	47.40	47.50
5%	47.30	47.40
5%	—	—
5%	47.40	47.50
5%	47.45	47.50
5%	119.70	119.95

Verejtékpör
és labak izadása ellen.
Ez a pör a használati uta-
ról, csomagokban, csomagja 50 kr.

Seidlitz-pör, egy doboz
tartalmát, a nagy arany korona 1
szar pör, ára 60 kr.

ezsgőpör finom kiállítás-
sal, 50 par 80 kr.
Ez a pör a kerületi orvos,
kerületi a nagy arany korona bir-
tosa tulajdonosa.

esti ásvány-gyár,
Miksa-utca 21.

redtmény.
és belső guthi erdőrezen
közös a nemes város tu-
rtózo makktermés a szám-
l a hivatalos órákban folyó
26-ik napjától megtekint-
feltételek mellett a város
gyűlési teremben a folyó
őber hó 3-ik napja délelőtti
negtartandó nyilvános ár-
folyó 1883-ik év október
ól, jövő 1884. év április hó
terjedő időszakra, sertések
a véget haszonbérbe ki-
a bérleni kívánók a kikiál-
telelő tíz százalékos bánom
tan a megnevezett helyen
megjelenésre meghívtnak.
debenben, 1883. szeptem-
A városi tanács.

Jókai Mór irgalmassága.

Egy szörnyű vallás kezd ur lenni a földön — mondja Jókai Mór, a fővárosi sajtónak az iszkiai karváltottak felségelésére rendezett ünnepélyén — és ez a hit — ugymond — nem új, egyre jobban terjed: egyik nép kölcsön kéri a másiktól, legyen bármely profétának híve. És ez a hit — ugymond nagy költök — nem vár tövőt, nem paradicsomot, hanem e helyett tetenhalmat és összedult romot s az embertársak véréit, könnyeit... és ez a rettenetes, modern hit a gyűlölet valása.

És mit gyűlöli hát a modern világ ezen uralkodó vallása? Fajt, vallások felekezeteit, egyszóval az emberek közötti különbséget. Erre nézve gyártják az öldöklő fegyvereket, ezt hirdetik a nagy óriások és ugymond a nagy költök, ódájának fellengző hangjából átsapván itt a csufolkodás disharmonikus hangjába, a hírlapír is, a „szellemtábornak... vezér-gu n a r-j a” is!

A legnagyobb s a költőre nézve azonban — ugylátszik — legaggályosabb, szívéhez legközelebb fekvő s azért legelső helyen is említett gyűlölet a következő:

Miért gyűlöli? — Annyi rá az év:
Kölnözöz jel a torony fókán,
Kovácsztalan kenyér: tehát azért.
Gyűlölni kell, ki mást hisz, mert pogány!

Hinc illae lacrymae! Ezért kellett hát irgalmat kérni az... iszkiai szerencsétlenek számára! Iszkiában — a mint már irtuk — kihuzta az olasz nép lába alól a földet egy földrengés, a magyar földet pedig a magyar ember lába alól kihuzta a szemitizmus. Ez az apropos tehát meg van a két földrengés között.

A „gyűlölet” különben nem mindig oly költőtlen s embertelen érzelem. A rossz gyűlölete meg nem is vallásellenes dolog s p. o. a nemzetek forradalma sem egyéb mint egy magasztos, egy fenséges és óriási gyűlölet nyilatkozása s végkövetkeztetésben mégis csak a hazaszeretete. Azonban hagyjuk ezt. Ösmérjük be, hogy a költőnek jól áll a gyűlölet megorvoslása, és jól áll, hogy a békét hirdeti. Nézzük hát, micsoda büvszerrel áll elő ez ellen a modern kór ellen az irgalmasság hírneves dalnoka! Ezt az arkanumot meg is találjuk ódájának végén. Ez lenne az:

S hozunk magunknak e romok közül
Egyenkint két követ. Az egyiket
Tegyük maunk elé oltárkövül
S ez oltár soha ne legyen hideg!
Tasztárszerelom oltára a míg áll,
Halandó ember meg Istent követ.
S ki meg a gyűlöletől prédikál.
Annak fejébe a másik követ!

Ah! tehát így vagyunk! tehát ne kenyérel — akár kovásztalan kenyérral — sujtuk vissza azt, a ki a kovásztalan kenyeret gyűlöli, hanem kövvel! Tehát még sem az irgalom adta koszosur költők ajkaira ezeket a lángelmével írott, de inkább egy sugalmazott felhivatalos lap vagy kibérelt zsidó újság vezércikkébe illő sorokat, hanem a szemita érdek, a szemitizmus aranybonyujának imádata? Hát Jókai sem annyira Iszkiára gondolt, mint az anglo-bankra, a sajtóiródára és b. Hirschre? Jókai Mór is csak pagát ultimo? verse nem imádság a szenvedőért, hanem csak tromf a Somsich Pál által nem rég kiadott tromf elenében? Imé még csak nem is a poeta impraktikus rajongásával van dolgunk, hanem a praktikus eszmékre is hajló poétával, a ki sokat tanult a két arcu Jánusól, kinek templomát említi e poemájában. Nem ez a poézis tehát, melyet b. Eötvös Józsefnek, Hugó Viktornek, Castelnak és Lamartinének, a politikusknak annyiszor hánytak a szemére!

De hát nincs többé az a régi, az az imádott nagy Jókai Mór, a magyarnemzet kitűnő regényírója, jeles költője s jó drámaírója? Meghalt volna a kétszínű azon korszakában, a mely Tisza Kálmántól ragadt reá?
Hogyan, mondhatnák, hiszen tegnap is láttuk az utcán!
Oh, az nem a régi Jókai Mór, nem a

Petőfi Sándor barátja, s a forradalom har-
czosa. (N. b. tollal.)

Ez valami marionettje Tiszának, a poli-
tikai komédiák e nagy rendezőjének, a ki a
Tisza kedvéért véd osztrákok, zsidót, közös-
ügyet, csak egyet nem: a szegény, szeren-
csétlen nemzetet!

Pályája azelőtt egy mosoly volt. A hu-
morista pályája ilyen.

Most? A modern politikai-uracs frivol
röhögése. Az elv-árulok pályája ilyen volt
mindég és — fájdalom! — ilyen is maradt
örökkön-örökké.

A szegénység mellett sok művet irt ő
honorariumért. Adta a nép.

Micsoda erkölcsi honorariumért írhat ő
most a zsidóság által szegényé tett nép el-
len? Mert az régi dolog, hogy a zsidóknak
ingyen a legnagyobb filozofiták sem adnak
semmit.

Valóban rosszul teszik, a kik teszik, Jókai és a többiek, hogy a valamivel már is
alábszállott antiszemitikus izgalmat újabb vi-
szonzásra ingerlik az ilyen föllepek által, a
melyek palástja alatt csak a balga nem látja
a löcs-lólabát.

... Hanem azért mi, szerény prózaisták
nem tartjuk oly elkerületlen arkanumunk a
a követ. A „kovásztalan kenyér” ellen való
gyűlöletet nem ilyen hamis ódák gyógyítanak
ki bennünket, hanem más, egészen realis in-
tézkedések. Ismételtelen elősoroljuk ezeket:
Először is a végrehajtások korlátozása, aztán
az összezárt birtokviszonyok új jogi előmoz-
dítása és szabályozása, a regálevátság méltá-
nyos keresztülvitele, az adópusztítás ember-
séges és okos mérséklése, telepítés az állam-
jóságokon, iparpártolás s több más, ehez ha-
sonló rendszárlás... a melynek eszközése
után lesz meghódolásra hajlandó a „kovásztal-
an kenyérre” oly gyanus szemmel tekintgető,
az azt fogyasztók által végképen kipusztított,
kirabolat fölföld és alföld s a külföldnek is igen
tekintélyes része.

Kár, hogy legalább ezen arkanumokat
nem szötte be a koszosur költők a maga gyű-
lölséges ódájába!

Gáspár Imre.

— Horváth válság. Annak híre, hogy a
miniszterium az országgyűléstől arra fog fel-
hatalmazást kérni, hogy a status quo autént
helyreállíthassa vagy is, hogy a két nyelvű
c z i m e r e k e t levétethesse. Zár-
zában némileg megnyugtatólag hatott (?) s
ezenül nagyobb mérvű kihágásoktól nem kell
tartani... Be fogják várni az országgyűlés
határozatait, a melyeknek hozatalában azon-
ban a horvát képviselők semmi esetre sem
fognak résztvenni. — Zagoriban Bednja köz-
ségben a parasztok, kik az izgatók által fel-
vezetettve, egyelőre még egy zsidó ke-
reskedő házártalromolták, most a
békés egyetértés jelül önkényet és díjtalanul
szállítják a köv t, téglét, meszet és homokot
a ház újból való felépítésére. — Egy a lán-
gás helyéről visszatért hírlapíró pedig a kö-
vetkezőket jelelti az ottani állapotokról: A nép
napközben munkára jár és pontosan teljesíti
kötelességét, este azonban politizálni kezd. Az
izgatóknak ott igen halás talajuk van. A nép-
ben az a nézet van elterjedve, hogy a határ-
vidék Magyarországnak még nem szerződött,
s így Magyarországnak nincs joga ott zászló-
kat kitűzni. Az a téves vélemény, hogy az
egész volt határvidéken magyar lobogókat
akarnak alkalmazni, az új gradiskai esetből
származik, ahol augusztus 18-kán a magyar
lobogót az adófelügyelőség házárol erőszakkal
távolították volt el, és néhány nap mulva ka-
tonai tisztelgések közt ismét helyre tűzték. Az
izgatók igen kizsákmányolják ezt az esetet és
terjesztik a hírt, hogy mindenüvé magyar lo-
bogókat fognak kitűzni. Ehhez járul még az
is, hogy egyesek részéről személyes boszu mű-
ködik közre a zavargásoknál, aminek aztán az
lett a következtése, hogy többeket borzasztóan
bántalmaztak, raboltak és többeket meggyil-
koltak. A Narodne Novinenek Jabukovácziól
azt írják, hogy az ottani és a kraljevaneri
intelligencia, amely a zavargások elől elme-
nekült, már visszatért, de folyton aggodalom-
ban vannak, mert a főzavargók, rablók, még
szabad lábón vannak, daczára, hogy az állam
ügyészségnek feljelentették őket. Ha ezen nem
segítenek, akkor félt, hogy a rablás újra el-
kezdődik, mikor a katonaság elvonul, és hogy

a vidéken anarchia fog uralkodni, a mennyi-
ben a községeknek nem lesz se előjárójuk, se
papjuk, se jegyzőjük.

— Belföldi hírek. Uj főispánok
Krássó-Szőrénymege ideiglenes vezetésével
Tabajdi Károly, Arad megye főispánja bizatott
meg. — Zala-Egerszegről érkezett
táviratok szerint Jeszenszky Sándor kir al-
ügyész, ki e hó első napjaiban utazott Zala-
megyébe, mult szombat óta Söjtörön vezeti a
vizsgálatot.

— Gladstone Kopenhágában! Ez csakugyan
jelentős esemény az adott viszonyok között. A
német lapok ismételve hoztak már közleménye-
ket a balkáni szövetségről, melynek tervezését
keleti szomszédunknak tulajdonították; mi is
említettük, hogy a montenegrói fejedelem látoga-
tása Konstantinápolyban s a bulgáriai s görög-
országi fejedelmek legújabb utazásai képződő
új diplomáciai helyzet megannyi előjelének
tekinthetők. Ha egyfelől Románia és Szerbia
belettek is az osztrák-magyar-német szövét-
ségbe, kétségtelen, hogy a két császárság tul-
szárat fenyegetni fogná egy másik konföderá-
ció, a melynek Török- s Görögország, a skan-
dináv államok s a Balkán-fejedelemségek ké-
peznék alkotóelemeit s Oroszországnak lenne a
sugalmazója. Jóval komolyabb lenne azonban
a veszély azon esetre, ha Anglia befolyásának
támogatását kölcsönözné ezen új szövetsége-
seknek. Gladstone találkozik fog Kopenhágá-
ban az orosz czárral, a görög, svéd és nor-
vég királyokkal. Bár ha a walesi hercegné
atyjánál, a dán királynál van, az angol minis-
terelnök oda érkezése diplomáciai összejövet-
lel jelleget fogja adni e családi találkozásnak.
Nem felesleges kiemelni ezen esemény jelen-
tőségét e pillanatban, midőn a nagy kancellár
felhivatalos lapja megleckézteti angol kartár-
sít, melyek azt tanácsolják Franciaországnak,
hagyjon fel gyarmati terjeszkedési poli-
tikájával s abban összpontosítsa minden ere-
jét, hogy fontosabb helyet vívjon az európai
koncertben. — A k o p e n h á g a i talál-
kozás viszont a berlini Nat. Ztg. szerint, csak
akkor nyer igazi megvilágítást, ha Gladstone
híres „hands off” kifejezésére gondolunk.
Aleko pasa ellen Oroszország és Anglia telje-
sen egyetértenek. Bulgáriát illetőleg Gladstone
elfogad minden utat, a mely Ausztria-Magyar-
ország ellen lehetőleg elutasító magatartást
biztosít. A Kreuz Zeitung attól tart, hogy
Gladstone Oroszországgal egyetértőleg szabad
kezet akar magának biztosítani Egyiptomra
nézve.

— Külföldi hírek. Moldvában épen
olyan jelenetek játszódnak, mint Horvátorszá-
ban; titkos kéz intézi a zavargásokat. Ugy-
nők beszélnek a népek, hogy a király áruló,
hogy Bratiano a Dunát eladta Ausztria Ma-
gyarországnak, hogy keljen föl, izzel el a ki-
rályt és a kormányt. — A r o m á n ellen-
zék tiltakozó meetingt tervez Romániának a né-
met-osztrák-magyar szövetséghez való csatlá-
kozása ellen. — A s p a n y o l hírlapok egy-
hangulag azt írják, hogy Sagasta a király
visszaérkezése után új cabinet alakításával
fog megbízni. — F o u c h e r d e C a r e i l
francia nagykövetet a király szept. 23-án
vasárnap fogja fogadni ő felsége, hogy átvegye
tőle a megbízó levelet. — A f r a n c z i a
hírlapok szerint Challemel-Lacour miniszter-
nek, a toukrgi ügy miatt való lemondása ese-
tén ismét Waddington venné át a külügyi
tárczát.

Reáliskolák.

Egyik városi tanintézetünknek, a városi
főreáliskolának hatalmas, mondhatni, egyedüli
oszlópa dől ki igazgatójának, Gelenczey Pál-
nak halálával. Oly eset ez, mely méltán me-
gérdemli, hogy már most is foglalkozunk vele,
moha ama bizottság, mely a főreáltanoda sor-
sát intézni hivatva van, ez ideig tudtunkkal
semmi oly lényeges intézkedést nem tett, mely
a főreáltanoda belügyeit illetve a jövőre néz-
ve. De hisz az idő nem rohan oly gyorsan, s
az a ki hosszú küzdelem alatt Linzben tért
örök nyugalomra, már csak névleg volt ez in-
tézet kormányzója, de névnek volt oly vará-
za, mely e sokszor megtámadott intézet léte-
lét biztosítja a leghaladatlanabb körülmények
közt, akkor, midőn napnál fenyesőbb igazol-
tát be sokan több ízben, hogy a mi főreálta-
nodánkunk nincs létjogosultsága, nincs pedig
azért, mert c o n k a, és ilyenek kell ma-
radnia azért, mert ha épültre s felszerelésre
nem kellene is befektetést tenni, a tanári s
egyéb fizetések oly összegét igényelnének, a
melyeket a város nem fedezhet, de nincs is
kevédezeni, annyival is inkább, mert Deb-
reczen városának viszonyai nem reáliskola, de
másnemű tanintézet fentartását tennék mul-
hatatlanul szükségessé.
Kétségtelen tény, hogy a reáliskola sor-

re, nem sok idő múlva el fog dőlni. Kell hogy
eldőljön. Ezt követeli a város, a növények
és a tanintézet érdeke. Mert hogy a főreál-
iskola igazgató, r e n d e s igazgató nélkül el
nem lehet, ez oly tény, mely kétséget sem
szendev. Ideiglenesen, egy tanárral betölteni
ez ép oly diszes, mint fontos állást nem lehet.
Ha fen akarja tartani a város, akkor kell egy
erélyes, tanügyileg szakképzett, széles művel-
tségű, ügybuzgó férfi, ki életet tudjon önteni
a beteges intézetbe; a ki erélyes kezeivel oda
hasson, hogy virágzóvá tegye az intézetet,
olyanná, hogy városunknak egyik büszkesse-
gét képezze. Egy ideiglenes, tanári teendőnél
különbben is tulságosan elhalmozott tanár, e fel-
adatnak nem felelhetne meg, ha bár senki nem
ohajtja, hogy csak 5 órát tanítson az igazgá-
tó. (Taníthat többet is, mint a hogy a törvény-
ben meg van írva. —) Hogy ki legyen ez az
új igazgató, azt mi nem mondhatjuk meg, ám-
bár azt hisszük, hogy a jelenlegi tanár okl.
tagjai közt akadna egyén, ki irodalmi munká-
ságán kívül is bírja a feutőbbi kelleketeit, vagy
más egyén is, csak keresni kell. De kell ok-
vetetlenül, keresni kell, ha az intézetet fen-
akarkuk tartani s ekkor legalább, de okvet-
lenül annyit mielőbb kimondani, hogy a reál-
tanoda 6. osztályu legyen, vitések ki a kolle-
giumból s szereltessek föl kellőben, ha nem most
is, de pár év alatt minden esetre.

Igaz, nagy kérdés, hogy tapintatos igaz-
gató, jeles tanárak stb. szerevé annyi növe-
déket ez intézetnek, hogy érdemes legyen a
szükséges költséget megtenni? Pedig hiszen
növények volna, mert a fögymásium ma már
oly népes, hogy fél évtized alatt kettős lesz
minden osztály s ma is erősen hangsúlyozzuk,
hogy a realis életre a reáliskola nevel leg-
jobb!

Vajon nem volna a leghelyesebb számba
venni a körülményeket s kimondani még most,
hogy a reáliskola beszüntettetik?
Ok van rá elég. Így: nincs elég növe-
déke, nem lesz teljes 8 osztályu, nincs külön
épülete, ilyet nem remélhet, évenként 30—35
ezer ftot nem lehet áldozni stb. ...
De városunk érdekei más intézet fentartá-
sát szükségli, mondánk fentebb. Igen is.
Egy p o l g á r i i s k o l á t. A törvény kü-
lömbben is kötelez ilyet felállítani, de meg váro-
sunk egy ily intézetet akart létesíteni, de az-
tán reáliskolának sülit ki. Az volna leghelye-
sebb, mert ezzel sok bajon segíthetnénk. Így:
a gymnasium népessége csökkennek, mert sok
szüle nem adná ide oly gyermekeit, kiket csak
azért járat iskolába, hogy a idő teljék
eltöle, s hogy meglett elemi ismeretei ne
menjenek szelnek. Haszon lenne az, hogy sok
gyermek több kenyérkeresetre alkalmas pályára
léphetne ez iskola sikeres elvégzése után. Szó-
val ennek felállítása üdvös lenne. Üdvösebb
mint egy városi fögymnasium felállítása, mi
többeknek óhaja, sőt határozottabban haszno-
sabb, mint ha a város a 11—12 évet forintot a
kollegiumnak adná, hogy ott parallel osztá-
lyok állíttassanak fel. Ezt elő lehet állítani más
ismert utakon és módokon, de p o l g á r i i s k o l á t
csak a városnak lehet és kell felállítani.

A polgári iskola nem igényel annyi áldo-
zatot mint a reáliskola; felállítása osztályon-
ként már a jövő tanévben megkezdhető, s a
reáliskola pedig szintén osztályonként beszü-
ntethető. Így négy év alatt nincs csonka főreál-
tanoda s lesz teljes polgári iskolánk.
Irtuk pedig ezeket azért, hogy el ne
készenek az intéző körök, mert a város jövő
évi költségvetésébe, már erre figyelemmel kell
lenni. De meg a reáliskola sorjának most hatá-
rozottan el kell dőlnie. Vagy tartunk fen, de
szilárd alapon, vagy tenni azt vele, a mi leg-
helyesebb. Mi az ügynek ohajtottunk ezuttal
szolgálatot tenni e kis közleménynyel.

D.

— „Az első zsidó-alispán...” Nem do-
bog büszkeségtől a kebled, ós Szabolcs, kinek
neve után nevezik a velünk szomszédos vár-
megyét? Eddig oly egyének voltak alispánjai,
a kik legfőljebb Árpádig viték őseik szármá-
zási fáját, de most... most oly alispán-
jelöltől van szó, kinek nemzetsége a Lévi-
nemzetségtől nyulik fel s a kinek őse po-
hárnok vala Dávid király udvaránál. —
B i z t o s értesülésünk szerint
ugyanis, Szunyogh Bertalan megválasztása
keresztül vihető, Szabolcsmege
alispánjaul lép fel egy Mandel Pál nevű zsidó
földbirtokos és képviselő a magyar Jeruzsá-
lemben, Budapestben székelő parlamentben. Ily
körülmények között várható, hogy Schwarcz
József fölép legalább is ársvaszéki elnöknek.

Városi rendes közgyűlés.

Debreczen, 1883. szept. 22.

A mai közgyűlést gr. Degefeld József főispán, kevéssel 9 óra után megnyitván, felolvasták a miniszteri leirat, melyben uralkodónk köszönetet fejezi ki a háza lakossága által az uralkodó családánál előfordult örvendetes családi esemény felett kifejezett üdvözlétekért.

Ezzel kapcsolatban, polgármester jeleníti, hogy az ő felsége családjában beállott örvendetes családi esemény alkalmából a helyb. ref. és kath. templomokban istentisztelet tartott. Tudomásul vétetik.

Olvastatik a polgármester két hónapról szóló jelentése, melynek felszólal Bors László bizottsági tag, s azon észrevételt teszi a jelentés azon részével szemben, mely az árkok tisztán letételéről szól, hogy a töczös árkok nincsen kitisztítva. Minthogy pedig ez szokta a legtöbb kárt tenni, indítványozza, hogy ezen árkok is, minden évben kitisztítsassék. Az indítványt a bizottsági közgyűlés egyhangulag elfogadta; egyben a polgármester jelentése tudomásul vétetik.

Az antiszemitizmus czége alatt tervezett kihágások megállítására iránt leerekezett miniszteri leirat felolvastatván. Magyar Gábor biz. tag azt a megjegyzést teszi, hogy erre ugyan itt szükség nincs, amár mindig jó az elővigyázat. Azonban felmenti a Debreczenből a budapesti lapoknak küldött igazgató sürgönyeket, s azt kérdi, hogy tudja-e a hatóság hogy ki küldötte a sürgönyöket. Az interpelláció felett a közgyűlés napirendre tért, s a leiratot tudomásul vette.

Az ezután következett lényegtelen miniszteri leiratok és rendeletek tudomásul vétettek.

Hosszabb vita keletkezett a magán-heredemények rongálása elleni szabályzat alkotása tárgyában érkezett miniszteri rendelet tárgyalásánál. Márk Endre bizottsági tag konkrét esetet emlit, melynel az érdekelt felek szakgattak le a falragaszokat. Kőrösi Sándor a gyalogfalragaszokról tesz említést, s óhajtja, hogy a szabályrendeletben ezekről is legyen övintezkedés. Szakszó Kézsi felelül, hogy gyakran az iskolai növendékek szakgattak le a falragaszokat, a tanulókat pedig büntetésre alig lehetne büntetni. Czelszeru volna tehát a szabályrendelet alapján az iskolai hatóságokat felhívni, hogy az iskolai törvényekben idevonatkozólag a növendékek hatni igyekezzenek. A tett észrevételek figyelembe vétele mellett a szabályrendelet elfogadott. s ez szerint az, ki illetéktelenül letépi a falragaszokat 5 frttól 50 frtig terjedhető büntetéssel büntetetik.

Következett volna a sertéshizláló és előlegköltségszámú társulat ügyében a tanácsi előterjesztés tárgyalása. A bizottsági tagok azonban a kivánt számban jelen nem levén, e tárgy elhalasztották.

A gabona merlegeknek a vásárterem való felállítására tárgyában a tanácsi előterjesztés felolvastatván. Magyar Gábor indítványozza, hogy azon számos visszaélést megakadályozandó, mely a termény-mérésnél előfordul, a merlegek kezelése a városi hatóság által eszközöltessék. Polgármester megjegyzi, hogy a terménymérés berbeadása sokkal előnyösebb a városra, mintha annak kezeléséhez maga a város állítana egyet. Egyebiránt a merlegek hitelessége a városi merlekhitelesítő intézet tartozik felügyelni; a tanácsoshoz nem is tette visszazelések tárgyában jelentés. Még több szóvalattak fel e tárgyban, a vita vege megis az lett, hogy a tanács előterjesztése elfogadott el s e szerint a terménymérés meg két évig berbeadandó, minthogy a berlekek különben is berleti idejéből meg két év hátra van.

Az 1863. évi inseyi kölcsön ügyének elintézéséről szóló tanácsi előterjesztés, valamint a polgári felleltemény kiosztásáról szóló

számadás felmentvényi véleményével, elfogadtattak. A polgári fellelteménynek 9 forintjával való kiosztásával az alapítványi pénztár megbizatik.

Polgárosítottak: Dr. Szikszay Imre; ifj. Arany János; ifj. Zöld János. Zilahy Dánielné bábaoklevele kihirdetettven, a közgyűlés véget ért.

Taktika. Az E-s-ben olvassuk hogy a képviselőház, melynek harmadik ülésszakát e hó 28-án nyitják meg, a megalakulás után alkalmasint *) zápos jelenléteknél lesz színhelye. Készeget nem szenvedhet, hogy a zsidókérdés és a horvátügy a megalakulás után az első érdemleges ülésekben szönyegre kerül. Minthogy pedig olyan kérdések, amelyeknek kapcsán az említett kérdéseket fejtegetni lehetne — mondja említett lap — egyelőre nem lesznek napirenden, a zsidókérdés, valamint a horvát-ügy interpelláció alakjában kerül szönyegre. Szeiffert főügyési helyettesnek a tiszta-észlelő pörben követett magatartása miatt készülnek interpellálni, de ha ez interpelláció el is marad, a zsidókérdés mégis szönyegre kerül. Tiszta miniszterelnök, mint az „E-s” biztos forrásból értesül, nyilatkozott, hogy maga óhajtja, hogy a zsidókérdésben mielőbb alkalma legyen a képviselőház előtt nyilatkozni s kifejezni a kormány-nak a kérdésben elfoglalt álláspontját. Ez az óhajtatás annyit jelent, hogy Tiszta megbízásából a kormány-párt egyik tagja fog interpellációt intézni a miniszterelnök-höz és belügyminiszterhez. Az interpellációt alkalmasint Csernátóny fogja megtenni. A horvátügyban Tiszta csak az esetre fogja magát meginterpelláltatni, ha addig sikerül a horvátországi pacifikáció művét teljesen keresztülvinni, ellenkező esetben a miniszterelnök bejárja a horvátországban az ellenkező interpellációját. (Mia az onban reméljük, hogy pártunk nem hagyja magát megelégnit. Szerk.)

1848 aug. 15-től 1849 márc. 15-ig

(Az elhunyt Keresztessy Károly, a IX. honv. zászlóalj tagjának emlékiratából.)

Arma, virumque cano.

(Folytatás.)

Ez alatt a gyalogokkal folytonosan állott a csatározás s mi balra húzódnak, az ellen által igen keményen ostromolt Verseczre sáncz megmentésére mentünk, hol debreczeni deakból lett Füleper József barátomat balkeze fején és karján keresztül löve találtam. Itt már 10-20 lépésnyire állottunk a grenicser és szervánusokhoz, itt öltük szuronyval a ráczokat először, kik néhányat közülök elvesztve, elkezdtek a visszahúzódnak s mi delután 3 óra tájig a Verestemplom fele eső szőlők felé indítottuk őket, a mikorra a mi Verseczre ment századunk több Leiningen gyalogszázad és egy osztály Svarczenberg ullanussal megérkezett.

A városban és körületén állott a legnagyobb csata, különösen kitüntettek magokat, kik a bátor Jekkefalussy István őrmesterrel a 2. ágyunk fedezetén egyik utca végén levő barikádtól a másikhoz az ágyus lovakkal versenyt szaladva mentek s míg az ágyuk, — melyeknek oly szerepet kellett játszani a minden oldalról megtámadt város minden utcáján barikádjánál, mintha mindenütt volna ágyú a sánczokba — a barikádoknál egy pár lövést tettek, kirohantak 20-30-an az ellen több századra menő csapatjait mindenhol elkergettek és sokakat megölték, így ölték meg egy Oravicza fele levő városi régi szeszgyára 19 rácz és szervánust, így a temetőnél többeket s nem emlékszem, hogy e bátor fiúk közül, kik közt testvérem is ott volt, csak egy is elesett vagy sebet kapott volna.

*) Sőt több mint bizonyos!

Veszteségünk e nap csak néhány 10-12-tőre ment, sebesült az aradi nemzetőrök századosa említett szeszgyár udvarán meghalt és a fehértemplomi polgárok közül vagy kettő sebesült.

Az ellen részéről a halottak és sebesültek száma több volt hitem szerint 100-nál. Elesett a fehér lovas Szerván tiszte, elesett a Temesvárról hozott ágyuk egyik ügyes tüzmestere egy lövésére, — a város verseczi oldalán hegy tetején tervet készítő három lovas szerb tiszte közül egyszerre kettő, elesett a temetőnél Oravicza fele a testvérem lövéseire három főbb rangú, aranyos ruhás gyalog szervánus, itt egy nevezetes szerencselövést nem hallgathatok el — Egy Nagy Jankó nevű Szováth (Szabolcsmegye) helységébe való kocsis, — kit igen vigyázkodva féltékenyülnek tartottak a komolyabb honvédtársak, — ki soha életébe még fekvő önvallomása szerint soha nem süttött el, az oraviczai uton felállított baricádoknál állott s úgy mintegy 3-4 száz lépésre távolból a Tarczal fele rohanva haladó 200-nyi csapat szerb zászlóját a rohanásnál előhozta zászlóst, miután e szóval „nezzetek, hogy lövöm le a zászlóst”, — az életébe leelőször tett puskaszissal agyonlőtte s követőit úgy megfélemlítette e lövésével, hogy zászlójukat és a halott zászlóst ott hagyták s rend nélkül futottak el s a zászló a kirohanó Jekkefalussy szakmánya lett.

A csata végere érkeztek meg Oravicza felől a mi 5. 6-ik századaink, — kik már Oravicza és Szászka környékéről a Dunán álltoltak szerbeket, többeket előlve belőlök, a Dunán átkelgettek, — ezek utjokban találkoztak az oraviczai oldal felől általunk visszavert s visszafelé húzódo szerb és ráczokkal, kiket rövid de heves csatába keveredvén verlők, néhányat elejtve közülök, megfutamtottak, a hadi tudományokban jártas, kitünő bátor, előbb az osztrákoknál tiszti rangban szolgált Hollán Ernő századosunk vezénylete alatt.

E csata tán láttuk átál Blomber cs. k. Svarczenberg ullanus ezredes ellentük koholt armányát, ki egy századunkat Verseczre, kettőt Szászka és Oraviczára elrendelvé, a felzárólat semmivé akarta Fehértemplomban a 7000 főnyi ellennel tetetni, de e cselzővény szomorú eredményü, — egyoldalról a vitéz Elek Ferencz, másról a vakmerő Rácz Sándor századosok, a hegyen a vitézségerősmert Kálmán főhadnagy és a kitartó Sech-korn hadnagy okos és példát mutató vezénylők alatt, kiket előre vezetői nem volt nagy dolog, — a még próbálatlan de vakmerő harcziak, kiknek — kevesek kivételével — minden tagja hősiessen viselte magát, — kitünő elszánt bátorsága, a számára temérdek, de gyáva néppel szemközt mentett meg mindnyájukat a bizonyos haláltól. E csatában kitüntettek magokat minden tekintetben, különösen Jekkefalussy István, Sebess György, ki e csata alatt többször vitt egymaga a kirohanásoknál 6-8 bátrabb szerb és grenicserrel szuronytusát mindig szerencsésen, — Tomcsányi Boldizsár, Törös János, Kozma Ignác, Tassy István, Brones Ferdinánd, Tóth Lajos, Kollát György, Elek Ferencz, Szentimrey Kálmán, Keresztessy Lajos és Kálmán Károly első és második századbeli, ma is élő, az időben aliztek. — Itt minden kövitzet megérdemelte a vitéz nevet, kivéve azokat, kik Keményesy őrmesterrel a templom környékét, hol a csata ideje alatt is töltények készítették a nép által, elhagyni nem mertek.

Ezt követő hetén igen vigan éltünk, elemiszereink nem úgy, mint a megelőző hetén, bőven volt jó veres bor elég s a legnagyobb keményet előbb megszokott bakapaitás is kivánt már élni, nem úgy, mint előbb, fel se veve a minden éjjeli alarmitrosasokat többé, így telt e hetünk, minden másodnap szolgálót teve a sánczok és taborhelyen.

A ráczok támadni nem mertek többé, — Irgalom! irgalom! — kiáltá végre — kivállok mindent, ugys régen kinez már leg-alább könyvemben halok meg, mert látom, hogy a halottak feljárnak... itt, itt e szék alatt... Ekkor, mintha észere tért volna, konokul elhallgatott. — Beszélj, neked tudni kell mindent, — hörge Béla — az óra mident elarul... hol szerezted ezt? — Vettem, — válaszolt röviden. — Mikor? és hol? — Ezelőtt öt esztendővel Aradon. — Hazudsz! — kiáltá Béla — ez az óra huszonnegy év óta van birtokomban, parját anyám örzi... azóta keressük mindig, hála az igazságos Istennek, most már ez emlék nyomra vezetett. Barátom! — flytata aztán pajtásához fordulva — ezt az embert gyilkosság vádjá alatt letartóztatam. Atyám ezelőtt huszonnegy ével menekülni akart egy barátjával Törökországba. Anyám ott várta már az előre kitűzött helyen. Nem érkeztek meg, elveszték nyom nélkül. Egy ideig azt hittük, hogy a németek vagy oláhok konzolták le; de sehol semmi biztos nyomra nem akadtunk. Utoljára is az a gyanu vert gyökeret szívünkben, hogy valahol utközben gyilkolták meg. Ha ez óra véletlenül kezembe nem kerül s ha ez ember úgy meg nem retten tőlem, mert apám árnyékát ősmerte föl bennem, itt töltöm az éjét apám gyilkosánál s még kezit is szorítok vele... — Irgalom! könyörület! — dadogta a köszvényes, — a menekülő betegün jött ide, meghalt, nem öltem meg! — Hát a másik térs hová lett? — kiáltott rá a barna ifju.

hanem mertünk ám mi, először is recognoscirung írügy alatt a Fehértemplomtól dél-nyugatra a Duna fele eső Vracsekát, honnat legtöbbet háborgattak, megtámadtuk 4 század-al s kevés ellentállás után bevettük, itt mintegy 20 lépésről a mint egy kerten keresztül rohantunk a faluba Sassy István őrmesteremmel, lött egy rácz granicser reám, de nem tá- én felkerestem s a megállapodott puskája füst- jéről (csendes időben) letem meg a nagy pa- tásat, már akkor elvette puskáját és patron- vettem; ekkor a fogoly baloldalán levő veres koczkás tarisznyájából egy rongyba kötött csomót vett ki s átadta nekem, — e csomó- radalom alatti minden rablásom. — Kérve a kegyelmet rácz nyelven, de ezt egy Lahadimó (dengyel születésű ke yetlen haza) volt. — nyerte meg, ki saját szuronyával végezte ki a félrevezetett szerencselőt. (Folyt. köv.)

Helyi hírek.

A választói névjegyzék ellen beérkezett felszólalások és észrevételek felett — a mint már megírtuk — f. évi szeptember 4-ken s több napján tartott központi választmány ülé- sében hozott határozatokat tartalmazó jegyző- könyv közzeszmére szept. 20-tól 30-ikáig a városi jegyzői hivatalban kitetett.

Lapunk szerkesztője néhány napra el- utazott s vasárnap déiben ter vissza váro- sunkba.

A tűzések, melyek legközelebb vol- tak városunkban, arra intenek, hogy jó volna már a kistemplom tornyában is felállítani a villanyos tűzjelző készüléket, annyival is in- kább, mert a tűzjelzés rendszeren ezen helyről készített történni. Ezuttal igazán veszély lehet a késedelmezésben. Ha jól tudjuk, a szüksé- ces összeg különben is összegyűlt már ada- kozásokból.

Szabadságolás. Azon katonák, kik had- kötelezettségöknek eleget tettek, a 39-ik ezred részéről tegnap a mezerkezés után, azonnal szabadságra lettek. Ma már utazáinkon szá- mos ily katonát lehetett látni, örülve a „cibil” ruhának s még jobban a fővegek mellől ily alkalommal elmaradhatatlan — csinált virág csokrokból.

Hivatalos hajtóvadászat lesz vasárnap a Hortobágyon, melyben számosan izéreknek résztvenni, — különösen a tisztviselői kö- rökben.

Az élet árnya. Si p o s Józsefmet, ki- ről tegnap emlitettük, hogy elmezavárból a kuba akart ucran, — a rendőrség a kórházba szállította be. Ez asszony egyike azoknak, a kik az élet sürű ködében, piacra viszik az ártatlanok erényét. Volt egy fogadott leánya, ki e nót tartotta. — Tomcsányi Boldizsár, Törös János, Kozma Ignác, Tassy István, Brones Ferdinánd, Tóth Lajos, Kollát György, Elek Ferencz, Szentimrey Kálmán, Keresztessy Lajos és Kálmán Károly első és második századbeli, ma is élő, az idő- ben aliztek. — Itt minden kövitzet megérdemelte a vitéz nevet, kivéve azokat, kik Keményesy őrmesterrel a templom környékét, hol a csata ideje alatt is töltények készítették a nép által, elhagyni nem mertek.

Szabadelvű párt ügyei. Tiszta Kál- man legközelebb Nagyváradra érkezik, a hol bantettet rendeznek a tiszteletré — s úgy látszik — ott beszéli is fog. Jellenző, hogy az ottani szinkörben „Magyaror- szági miniszterelnöknek Tiszta Kálmán d' excellentiája tiszte- letére diszleladásul” a „Rokkant huszár” cz. népsziművet fogják adni, a mi- nél sokkal alkalmasabb népszimű lett volna, véleményünk szerint „Az obsitos” cz. népszimű. — Epen nem e diszleladás kap- csában említjük fel e helyen a „Debr. Ell.” azon híret, hogy a debreczeni szabadelvű párt

Az element. — Hazudsz! azt is megölted, majd ki- deriti a vizsgálat.

A barna ifju megkötötte a vén köszvé- nyét, ki még csak ellenszegülni sem mert.

A vizsgálat mindent kiderített A vén hűnös kivallotta, hogy mákonyval megérzte meg a két menekvőt s hulláikat szobájában ásta el. Ott lakott irtózatos félelmek között a szobában áldozatának holtteteme fölött. Azért nem engedett oda senkit sem, azért takarított maga, azért nem építette föl házat. De a gyilkosságon szerzett pénz örökösen égette lelkét. A kinpad kinjait állotta ki már huszonöt év óta A honvéd árnya mindig ott kísértett előtte, éjjel és nappal. A jótékonyág nem enyhítette a lelkiismeret-mardosás kinjait.

A holttesteket csakugyan megtalálták a földpadlózat alatt csalyen.

A nyomorult a sötét börtönben mindun- talan a honvéd árnyát látta maga körül járni, feldult arczával, fehér lepeiben. Hideg ujjai- nak érintését érezte. Öreihöz folyvást kiálto- zott, hogy gyertyát hozzanak, mert azok az árnyak összetépiák.

Nem ítéltették el, mert a börtönben iszonyatos lelki gyötrelmek közt halt meg. Béla ped'g, ki kedvezőtlen anyagi viszonyok között élt, visszakarta vagyonát, mert kimu- tatta, hogy abban a kis börtönben, melyet megölt atyjától a boltos elrabolt, aranyban és német bankjegyekben harmincezer forintnyi érték volt.

A »DEBRECZEN« TÁRCZÁJA.

A honvéd árnya.

— Elbeszélés. —

Írta: Könyves Tóth Kálmán.

(Vege.)

S ezzel szó nélkül oda lépett a boltos agya elé és kivette onnan az aranylánczon függő aranyórát.

Ijedten kapott utána a boltos.

— Ne féljen az ur. — mondá — nem lopom el, biztos lehet felőle, aztán a beteghez fordulva folytatta: „Béla! fel egyre, jó lenne talán, ha gyogyszert vennél.”

— Hadd lássam, — szóló a beteg — hadd lássam, hány óra? Alig várom már a hajnalt, hogy innen elmenjek, hiszen gazdám oly szemetek mereszt rám, mintha házat gyuj- tottam volna föl.

— Itt van nezd, épen felegyre, — s ezzel atnyújtotta az órát. Béla kezébe vette az órát. Aztán alig hallhatóan, de reszketve sugta bar- rájának: „hadd ide csak a gyertyát!”

Odavitte. Béla háromszor-négyszer is megfordatta az órát, s aztán, mintha semmi baja sem lett volna, hirtelen, öltözetlenül föl- ugrott ágyából.

Barátja attól tartott, hogy újra a láz vett rajta erőt, le akarta fogni, hogy szépen vissza feküdjék ágyába: de kíméletlenül felretasz- totta őt; egyenesen odaugrott a rozszant karos székben nyoszörgó öreghez, szeme elébe tar- totta az órát s rekedt hangon, fuldokolva kér- dezte:

— Adj számot? miért loptad el az óra- mat?

— Csakugyan úgy állott most a halálra íjéd boltos előtt, mint a sirból kikelt halott, fehér lepeiben; halvány arczczal, kuszált hajakkal, meg a kiserteties hang sem hiányzott. Való- ban ijesztő alak volt.

Bajtarsa egy szót sem értett az egészből. Belának az ő tudomása szerint ilyen arany lánczos aranyórája sohasem volt. Ezt a fiut bizonyos a láz gyöttri, feltette, hogy betegébb lesz. —

A boltos lehajtottá fejét térdére, nyo- szörgött, jégajtott.

— Nezz rám! — szóló a beteg, meg- erintve Mostkedzi vállát, — nezz rám, ha van bátorságod, hol kerítetted ezt az órát? Most hallod-e?

Bajtarsa csak azt a szegény boltost saj- nálta.

— Ugyan feküdjél le, Béla, — mondá, el akarván őt onnan vonszolni, mindjárt me- gyek az orvosért.

E szóra a boltos újból nyoszörgött: „ne hagyjon itt e kísértettel, ne hagyjon itt, mert többet magával van.”

— Lásd Béla, úgy megijesztetted ezt a szerencselőt, hogy nincs eszénél, feküdjél le, ha mondom.

De Béla nem tágitott.

— Nezz a szemembe ember, nezz a sze- membe! — kiáltá, felrántva a boltos lehajtott fejét, — adj számot, tudd meg, a halottak feljárnak!

Irtózatoss volt látni a boltos eltorzult ar- czát. Felriasztott feje ismét lecsuklott.

még az ő... Jommal... orsz. képy... főikkal s... ülésszakab... teendőiről... elv... hánapokról... jelent s... közönsébe... remélhető... párt száma... szóba, a... párt közlő... *Nem... álló ügyvé... tisztelt ne... ványt tette... letileg Mo... mű adomái... tettek a fő... kerülve, m... bekövetkez... geket, foga... tanyáikat n... nvozkó szü... költségeket... nak, termé... illeti továb... tot a fősko... köszönettel... nel marada... e szép és... vetnek e... *Főis... csata. De... hezküzdien... érdeklőves... nulok olvas... c s ő f i Józ... lvi állapotá... val vette ke... a könyvtár... egyike a je... állásoknak... tartóknak... 4. é. th. te... szavazattal... vazata ellen... R é v e s z... tanár (171-... ügyelő és se... az llyes párt... te: főispány... (202 velő) K... ellen): alje... th. (222 vel... (119 ellen)... lentesény res... szerint — na... *Az utcz... zaj verte tel... az utczára s... könyvtárnok... doság azonban... tréfára s az l... sonevzi jelen... holtjak beza... ban eskhamat... külfeték, de... tos orizer... *Kreccs... előleges szü... rovátában olva... szerte olvash... kezdetet vet... sok helyt kep... *A ref... lya tegnap de... folyó ügy nye... *Zenees... mos Lajos... Ezuttal a M... nekara fog m... *A ref... bizottság elnö... megválasztato... retének e tes... Ugyancsak te... alá az árvek... Mint értesül... vény adottot... *Halafo... tanárnak na... A megboldogu... tályu tanuló... delelőtt 10 ór... nevelő intéze... porait bekel... *A serte... nek tárgyalás... gyűlés fog egy... *Hiteles... gyűlés jegyző... orakor fog hit... *A vadát... hogy f. hó 21-... kor a városhá... lanni sziveske... tartandó hiva... módozatainak... Ha... — Mikor... következőkben... az ép ügy neu... zelmeire vall... czopios „haud... ten megtartott... korlatok alkalm... kor is — legfő... a katonák mag... sége fölött. K...

bertünk ám mi, először is recognos-
rügy alatt a Fehértemplomtól dél-
a Duna felé eső Vraccékát, honnát
háborgattak, megtámadtuk 4 század-
ellentállás után bevettük, itt mi-
pésről a mint egy kerten keresztül
a faluba Sassy István örmesterem-
egy rácz granicser reám, de nem ta-
lövése után a nagy paréba elbujt,
stems a megállapodottat puskája füst-
bles időben) lettem meg a nagy pa-
akkor elvetve puskáját és patron-
en vele előadtam s magamhoz
kkor a fogoly baloldalán levő veres
arisznyájából egy rongyba kötött
t ki s átadta nekem, — e csu-
szas volt köve, emyi volt a for-
atti minden rablásom. — kérve a
rácz nyelven, de ezt egy Labadino
— ki előbb es. kir. pikás közember
zuletésn ke yellen baka) volt. —
ki saját szuronyával végezte ki a
szerecsentlent.
(Folyt. köv.)

Helyi hírek.
alasztói névjegyzék ellen beérkezett
és észrevételek felett — a mint
— f. évi szeptember 4-ken s
tartott központi választmányi ülés
határozatokat tartalmazó jegyző-
könyv szept. 20-tól 30-igák a
bíró hivatalban kitétetett.

nk szerkesztője néhány napra el-
asárnap delben tér vissza váro-
zesetek, melyek legközelebb vol-
kban, arra intenek, hogy jó volna
templom tornyában is felállítani a
jelző készüléket, annyival is in-
a tüzelés rendesen ezen helyről
ami. Ezuttal igazán veszély lehet
ésben. Ha jól tudjuk, a szűk-
különb is összegyűlt már ada-

dságolás. Azon katonák kik had-
zónak eleget tettek, a 39-ik ezred
sop a megérkezés után, azonnal
a lettek. Ma már utazáinkon szá-
zást lehetett látni, örülve a „cibil“
meg jobban a fővegek mellől ily
maradhatatlan — csinált virág

alos hajtovadászat lesz vasárnap
on, melyben számosan irérlőznek
— különösen a tisztviselői kö-
let árnya. S i p o s Józsefet, ki-
elítelték, hogy elmezevarból a
ugram, — a rendőrség a kórházba
Ez asszony egyike azoknak, a
sírú ködében, piacra viszik az
nyevet. Volt egy fogadót lánya,
rotta, de az Nagyváradon egy
el belső frizvet kötött s mostoha
ta, ki így ken ér nélkül maradt
hánathól borult el felkének vi-
lanokban akart öngyilkos lenni,
a maga hetköznapai valóságában
delvő párt ügyei. Tisz a Kál-
b h Nagyváradra érkezik,
et rendeznek a tiszteleter — s
ott beszél is fog. Jellemző,
a szinkörben „Magyaror-
szterrelnöke Tisz a
excellentiaja tiszte-
szelőadásul” a „Rokkant
pszimüver fogják adni, a mi-
alsabb népszimü lett volna,
szert „Az obsitos” cz.
Epen nem a diszoldás kap-
szel helyen a „Debr. Ell.”
a debreczeni szabadelvű párt

ment.
azt is megölték, majd ki-
megkötötte a vén köszvé-
szek elszegülési sem mert.
minden kiderített A vén
hogy makonnyal mérgezte
ekvót s hullákat szobájában
ott irtoztos felemlek között
dozatának holttereme fölött.
letett oda senkit sem, azért
szert nem építette föl házat,
gon szerzett pénz örökösen
kínpad kínjait állotta ki már
A honvéi árnya mindig ott
dél és nappal. A jótékony
elkiskimeret-mardosás kínjait.
set csakugyan megtalálták a
melyen
a sötét börtönben mindun-
nyát látta maga körül járni,
cher, telpelben. Hideg ujja-
zte. Oreihöz folyást kiálto-
at hozzanak, mert azok az

nek el, mert a börtönben
gyötrelmek közt halt meg.
edvezőlen anyagi viszonyok
sápta vagyonát, mert kinu-
a kis börtönben, melyet
bölcs elrabolt, aranyban és
ben harmincezer forintnyi

meg az ősz folytat gyűlést tart, mely alka-
lommaL Kiss Lajos és Kőrösi Sándor
ország. képviselői is érintkezni fognak választ-
tökökkel s beszélni fognak az országgyűlés mul-
túlészakában történetéről és a jelen ülészak-
teendőiről. — A helybeli szabadelvű
lévő párt számára készült, aug. és szept.
hónapokról szóló polgármesteri jelentés meg-
jelent s a „Debr. Ell.”-ben, mint ezen párt
közönlvényében előgesen közöltetett. Ennek fogva
remélhető, hogy legközelebb a függetlenségi
párt számára való külön jelentés is el fog ké-
szülni, a melyet aztán lapunk, mint a függ.
párt közönlvénye fog előgesen közölni.

Nemes tett Főiskolánk közisztületben
álló ügyvéd, K. Tóth Antal nem különben
tisztelet neje, már régebben nagyszerű alapít-
ványt tettek volt főiskolánk részére végrende-
letileg. Most a nemes szívé és fenkölt szelle-
mü adományozók, azon kiválóan szép ajánlatot
tettek a főiskola gazdasági tanácsnak, hogy el-
kerülve, minden netalán csak véletlenségből is
bekövetkezhető s akadályul szolgáló nehézsé-
geket, fogadják el tőlök a kőszüszegi és szépsi
tanyáikat már most örök birtokul, az adomá-
nyozók szives készséggel fizetvén mind ama
költségeket, melyek az átírásnál származni fog-
nak, természetesen, hogy a haszonelvéteket illeti
továbbra is halálöklig. — E szép ajánlatot
a főiskola gazdasági tanácsa, a legnagyobb
köszönettel vette. K. Tóth Antal és neje érc-
szel maradóbb emléket emeltek magoknak
e szép és nemes tétökkel! Vajha sokan kö-
vetnék e magasztos példát!

Főiskolánk köréből. Megtörtént a nagy
csata. Delutáni 2 óratól esti 6-ig tartott a né-
hezküzelem. A tanuló ifjúság rendkívül feszült
erdekklővé mellett megalakult a felsőbb tanu-
lók olvasó egylete. A közgyűlés, mely Di-
csóffi József volt seniornak az egylet tava-
lyi állapotát előterjesztő jelentése felolvasásá-
val vette kezdetét, a legelőkelőbb képet nyerte
a könyvtárnok választása által, kinek hivatala
egyike a legfontosabb és a legmegtisztelőbb
állásoknak az ifjúsági egyletek körében. Könyv-
tárnokká megválasztott Magoss Ferencz
4. é. th. tavalyi volt segédkönyvtárnok 212
szavazattal III. és Endre 4. é. th. 129 szav-
vazata ellen, tehát 83 többséggel; alelnökke
Révész Kálmán esküdt-felügyelő és segéd-
tanár (171-el). S u l y o k István esküdt-fel-
ügyelő és segédtanár ellen (159 ellen); amaz
az Ilvés párt jelöltje volt, emez a Magos pár-
te; főjegyző Brassy Károly 4. é. th. (202
vel) Kovács János 4. th. ellen (125
ellen); aljegyző Kálmár Ferencz 4. é.
th. (222 vel) Bihary Lajos 4. é. th. ellen
(119 ellen). — Este a Magos pártiak egy je-
lentékony része a Hungáriában — ősi szokás
szerint — nagy áldomást csapott.

Az utca eseményei tegnap este fél óriási éljen-
zaj verte fel. A főiskola ifjúsága vitte ki szolgálatot
az utcára s Magos Ferencz urat, az olvasóegylet
könyvtárnokát éljenzék. A melék utczáson levő zsi-
doság azonban — és ez tény — nem vette a dolgot
tréfára s azt hívén, hogy itt legalább is a zalai és
somogyi jelenetek ismétlődnek csoportokba gyűltek s
bolygók bezárásról kezdtek beszélni. A félreírás
azonban csakhamar kiderült és riasztó-táviratok s-hova sem
küldtek, de még a helybeli bankfiók sem állított ket-
tőzést.

rajharcz rendben ment végbe és hogy a rajok
folyton összekötött vonalban nyomultak előre.
Erre aztán a király azt a kívánságát fejezte
ki a tábornokok előtt, hogy egy megjelölt
pont ellen intéztessek támadás. Eponthoz az
ut mely pocsolján át vezetett, a mit a király
nem tudott, de a tábornoki kar nagyon jól
tudott. A tábornokok futó lépésben támadást
vezényelnek és a szegény katonák, kiknek a
vezényelőre se tüztől, se víztől nem szabad
visszariadniok, bele a pocsoljába és hasig erő
vízben igyekeztek a „megtámadandó pont”
felé. A király, mihelyt ezt látta, oly haragra
kelt a hogyan még sohasem látták. A felu-
dulástól égő arczczal fordult az őt környező
tábornokokhoz és messze hallható harsány
hangon kiáltá: „Önök töikre teszik az embe-
reimet, önök oly műveleteket végezteknek ve-
lök, melyek nem embereknek, hanem barnok-
nak való; önöknek tudniok kellett volna,
hogy milyen pocsolján vezet keresztül az ut
és figyelemzetniök kellett volna engem! Az
ily vezényleteket jövőre a leghatározottabban
kikérem magammak!” — A tábornokok hall-
gattak és egyikük lóhalálában vágatott a sár-
ban furdó legények után és visszavezényelte
őket.

Bepörölte a szultán Paholek budape-
sti iparos, nála p.-utánvetellel megrendelt s
ki nem váltott kardokért.
— **Az Ichia ünnepe** alkalmával mint ér-
tesülünk, 3217 egyén volt a Margitszigeten.
Ezek közül a dunagőzhajózási társulat pénz-
táirál 1937-en váltottak jegyet. Az ünnepe
tisztja jóvedelme, — előleges számítás szerint,
— ezer írtra tehető.

Nagy lopás az aradi postán. Gr. Ze-
lenszky Robert országgyűlési képviselő és
nagybirtokos a múlt hó 29-én 15,000 frtos
pénzes levelet adott fel a postán Uj-Áradon
egy budapesti bankra czimezve. A posta ko-
csisa, Vilbert György nevu tizennyolcz éves
suhancz, az uj-aradi és a vár közötti uton
megállt s kivette a zacskót a ládából, a pén-
zeslevelet pedig a zacskóból s a zacskót el-
dobta. A többi postai küldeményt a várban
átadta a postásnak, ki kérdezte tőle, hogy hol
van a beirt zacskó. A kocsis azt felelte, hogy
mit sem tud róla, mire a postamester egyszé-
rűen áthúta a küldeményjegyzékben a 15,000
forintos küldeményt. Kiválotta, hogy 10,000
forintot nagyanyjának adott át, ki a borona-
utczában lakik s a ki a vizsgálóbírószámban
azonnal átadta az almáriomból a 10 darab
ezrest; 1000 forintot a jászolban helyezett el
Elias Lipót istállójában, 2000 forintot pedig
társának adott át. A jászvív adományt elfoga-
dott pajtas a 2000 frtot a szénapadlász eresze
alá dugta és midőn bekisértek, rögtön meg-
vallotta, hogy hol van a pénz; az eresz alatt.
Még csak 2000 forint hiányzik, mely a tettes
valószínűleg eldobta az eldobott zacskó-
kóban maradt, melyet hirtelen kellett eldobnia
a tettesnek, mi hogy egy közelgő kocsi a ki-
űrités műveletében zavart idézett elő. A tet-
tes el van fogva, a zacskót már keresked,
de nem találták meg; remény van azonban, hogy
a 2000 frt is meg fog kerülni s hogy az nem
volt a zacskóban.

A trónörökös egy folyamodványának
kijelenté, hogy ő „elvből sohasem fogadják
el a keresztapaságot,” minél fogva a kervény
mellekletei ide zárva visszküldetnek.
— **Halálozások.** A r a d i Gerőnek, a pé-
csi színtársulat igazgatójának neje, szül. Bain-
ville Emilia asszony e hó 17-én Nagy-Kani-
zsán elhunyt 27 éves korában.

Muzsák.
— **Színtársulatunk igazgatója.** Krecsányi
Ignác, ma küldötte be hozának előleges szin-
házi jelentését, melyben tudatja, hogy az elő-
adásokat e hó 29-iken megfogja kezdeni a
„debreczeni közönség műgyeinek megfelelő
fényvel és ünneplésséggel, a mikor elő lesz
adva „A falusiak” című e redeti vígjáték.
Helyes, hogy eredeti darabban lesz megnyitva
az idény, de mi, már mint lapunk tegnapi szá-
mában is jeleztük, jobb szeretnők volna, ha
egy klasszikus magyar dráma vétetik elő ily
ünnepléyes alkalomkor, mert az, hogy egy új
tagnak épen a kintzött darabban van kiválóan
kedves szerepe, nem elég ok, az első előadás-
ra való kiválasztásra. A társulat jól van ösz-
szállítva, Ime az első rendű tagok névsora:
Férfiak: Ditróy Mór, drámai apa, jöl-
lem- és szalon-színész. A bonyi Gyula, hős
szerelem. Pálffy György, lyrái szerelmes.
Kiss Mihály, népszimü énekes, operette-
bariton. Horváth Arnold, operette-tenor.
Halmay Imre, salon bonvivant, intrikus.
Németh József, kedélyes apa, operette-bu-
fo. Fenyéry Mór, pedans komikus, apaszí-
nész. Nyilas s y Mátvás, operette-bufo, ka-
mikus. Foltényi Vilmos, kedélyes apa,
bufo. Rónaszéky Gusztáv, naturbursch,
komikus. — Nők: Kiss Mihályné szül. He-
gyessy Mária, drámai és társalászi színésznő
Ditróy Morné, szül. Eibenschütz Mari, vig-
játéki és drámai naiv színésznő. Orley Fló-
ra, operette- és népszimü énekesnő. Hal-
m a y n é-Székelly Emma, operette coloratur-
és népszimü énekesnő. Siposné-Dobozy
Lina, hőső, drámai színésznő. Krecsá-
nyiné-Kiss Veron, társalászi, naiv. Folté-
nyiné Amália, drámai anya. Váczy Vilma,
operette és burleszk komika, másodanya. Z á-
d o v s k y Zeréz, dráma és operette színés-
nő. B a n h i d i Emilia segéd szende. Karnagy
Delin Henrik. Van 26 segédszínész kardal-
nok, segédszínésznő és kardalnoknő. — A bér-
letre nézve tudatja az igazgató, hogy: idény-
bérletár nyolcz bérletre, azaz százhatvan elő-
adásra: családi páholy 600 frt, alsó- és kö-
zéppáholy 420 frt, felső páholy 260 frt, tám-

lásszék 100 frt, elsőrendű zártszék 80 frt,
másodrendű zártszék 60 frt. Husz előadásra,
azaz egy bérletre: családi páholy 90 frt, alsó
és középpáholy 60 frt, felső páholy 40 frt,
támlasszék 15 frt, elsőrendű zártzék 12
frt, másodrendű zártzék 8 frt. A színház meg-
nyitásokor lesz Prolog is, egy verses dráma
énekekkel, némajátékkal I felvonásban, melyet,
irt: dr Várady Antal, zenéjét pedig összeál-
lítá: Delin Henrik, karnagy. Az igazgató kö-
vetkezőleg végzi jelentését: „Melyen tisztelt
közönség! A legnemesebb, a legönzellembb
közkésséssel, hivatásom, pályám iránti előszere-
tettel és becsüveléssel, társulatom tehetsége
és szorgalmába vetett bizalommal tekintek a
harmadik debreczeni színi évad elé. En igye-
keznü fogok, hogy az szellemi tekintetben fölül-
mulja a lefolyt két évet. Egyetlen obajtasom s
törökvésem lesz, hogy a magyar színművészetet
azon színvonlra helyezzem, melyet a
magyar vidéken páratlan deb-
reczeni ifjéyes csarnok megér-
de mel s e magasabb műgyeü közönség
igényelhet. Adja, Isten, hogy szerény törökvé-
sünket siker koronázza s kivívjuk legrádbb,
legkedvesebb jutalmunkat: a nagyerdmü köz-
önség szives méltánylását és nagyrabcsült
rokonszenvét.”

A nemzeti színház drámája és operája
a jövő évben már, mint tudva van, meg fog-
nak válni egymástól s a két műg a mai épü-
letben már csak a jövő évi június hó végeig
működik együtt. April elsejétől fogva a két
műg pénzkezelése is kétfelé lesz választva.
A júliusi szünet után a drámai személyzet ma-
gában marad a mai hajlekkban s augusztusban
és szeptemberben még nem fog minden este
játszani, hanem az igazgatótól függ, hogy be-
látása szerint hány előadást tartson, vagy foly-
vást játsza-szon egy-egy hétre. Október elsejé-
től fogva azonban folyvást minden este lesz
előadás. — Az operai személyzet a jövő év
augusztusában és szeptemberében nem fog elő-
adásokat tartani, hanem készul az októberi
megnyitásra és a nagy játékre. A jövő év-
ben tehát július elsejétől szeptember végeig
nem fogunk Budapestben hallani operát. A vár-
színház teli állomása lesz egy-egy jobb vidéki
színtársulattal.

A budai szinkörben kedden este K r e-
c s á y i n é asszonynak volt jutalomjátéka.
A „Plebános szakácsnéja” került szíre zsu-
folóság megtelt ház előtt. Jutalmazott igazgató-
né több díszes bokrétát és koszort kapott;
a közönség folytonos tapsaival tüntette ki.
Ném et a plebános, Nyilasi a kántor,
Rónaszéki a katonas zolga szerepében
tetszetek. Rónaszéki alkalmi kupléi a h o r-
v á t o k r o l rendkívül hatást tettek; az van
bunne, hogy a magyarok csak akkor jók, ha
az áríz és földrengés után a horvátok szá-
mára gyűjtenek, különben barbárok. K i s s n é
a fiatal hölgy szerepében csak szép alakjával
hathatott, míg Krecsányiné a czimsze-
reph dalaival, játékaival egyaránt megnyerte
a közönség tetszését.

Üjkönyvek. Megjelent s hozzánk be-
küldött a „Magyar általános le-
velező” 5. füzet. (Szerkesztő Knorr Alajos,
kiadja ifj. Nagel Ottó Budapestben.) E füzetben
folytatja a szerző az ajánló levelel minták köz-
lését és magyarázatát. Ez érdekes füzet ára
30 kr. Ugyancsak ifj. Nagel Ottó kiadásában
teljesen megjelent „Önügyvéd” füzetekben, fel-
kötetben és egész kötetben is kapható.

Mosest, mint tanut hallgatták ki. Ez utóbbi-
nak arra kellett válaszolnia, vajjon Tomkins
kezdte-e a verekedést vagy sem? „M o n d-
j o n e l a z e s k ü d t s z é k n e k m i n-
d e n t, a m i t e z e s e t r ö l t u d i t ” szölvá-
t ő t f e l a b í r ó. „E l m o n d h a t o m a z t a z
e s k ü d t s z é k n e k a m a g a m m ó d j a
s z e r i n t ? ” kérde Mősses, mire igenlő vá-
laszt kapván, ünneplésesen odafordult az e-
sküdtzékhez s így szölv: „E s k ü d t u r a i m,
ő n ö k a l e g n y o m o r u l t a b b e m b e-
r e k, a m i n ő k e t c s a k é l e t e m b e n
j á t t a n . . . ” — „M e g á l l j o n ! ” kiáltott
rá az államügyész. „B í r ó u r b ü n t e s s e
m e g a t a n u t a t ö r v é n y s z é k m e g-
s e r t é s e m i a t t ! ” kiáltá a védők egyik s
az esküdtzék elnöke is hasonló kéressel járui
a bírósághoz. „T a n u, h a ö n m e g e g y-
s z e r m e g s e r t i a z e s k ü d t s z é k e t,
s z i g o r u r e n d s z a b á l y o k h o z f o g o-
k o n y u l n i ! ” — „A k k o r h á t f o l y t-
t a s s a ! ” És az öreg Moses nagy pathoszal
kezd i újból: „E s k ü d t u r a i m ! ő n ö k a
l e g n y o m o r u l t a b b e m b e r e k, a m i-
n ő k e t c s a k a f e g y h á z o n k i v ü l
v a l a h a l á t t a m . . . ” — „A z á l l a m -
ü g y é s z f e l g r o t t e r r e h e l y é r l e l, a z e s k ü d t z é k
e l n ö k e ú j b o l a b í r ó h o z f o r d u l, a v e d ő k e r ő s e n
h a d o m á s z n a k é s a r e n d ő r m á r r á i l l e s z t i n e h e z
k e z é t a z ö r e g M o s e s v á l l a r a, a k i a z o n b a n d ü-
h ő s e n f o r d u l v a a z e s k ü d t z é k h e z i s m é t l i:
„Ő n ö k l e g n y o m o r u l t a b b e m b e-
r e k, a m i n ő k e t c s a k a f e g y h á z o n
k i v ü l v a l a h a l á t t a m . . . ” e z e n s z a v a k-
k a l l é p e t t b e B o b T o m k i n s t e g n a p e l t a k o r e s-
m á b a s e z e k k ö v e t k e z t e t b e n f e j l ő-
d ö t t k i a z t a n a v e r e k e d é s ! ” — „A z
á l l a m ü g y é s z s a z e s k ü d t z é k e l n ö k e e r r e h i r-
t e l e n l e t t e k, a v e d ő k c s a k n e m l e h a r t á p t k
u y e l v ü k e t, a h a l l g a t ó k k a z g a s a p e d i g c s a k
n e m f e l v e t t e a z e g é s z s z ó b á t, a z ö r e g M o s e s
p e g i c s o d á l k o z v a s c s a k n e m g y e r m e k i á r t a l-
l a n s á g g a l i s m é t l e: „Ő n ö k a l e g n y o m o-
r u l t a b b e m b e r e k . . . i g e n a z t
m o n d á t o m k i n s ! ”

Hogy még az öreg Anglia azért vált el
a pápától, mert VIII. Henrik . . . szerelmes
volt! . . .
Voltaire.
—
A holnap — a sir.
Hugó V.

A közönség köréből.*
T. Szerk. ur!
A tegnap városunkba érkezett 39. gy-
ezred városunk főpiacznán a szokásos imára
vezényeltetvén, megszólalt a katonai zenekar
és játszta a Gusztáv Adolf-imáját.
Nem azért ütözköztünk meg többen, mint-
ha ez nem lenne elég szép darab, de szokva
voltunk eddig ahhoz, hogy a legutolsó cseh-
ezred es cseh „Kappelmelster” is a sokkal
ünneplésebb hangzású s e mellett nekünk,
„civilieknek” is jobban eső magyar „Hym-
nust” vagy „Szózat”-ot játszatta.

Talán az ezrednek különben igen derék
s tisztelt ezredese, — a ki szerint azonban a
tisztás táncz csak „Beerenantz” és
„Strampfen”, idővel megkedveli legalább
hymuszainkat s ezeknek kellő elégtételt szol-
gáltatand!
Debreczen, 1883. szept. 18.
Több „civil.”

T. szerk. ur!
Ugy tudom, hogy a biztosító társulatok
s mások által is összegyűjtött annyi pénz, a
mennyi egy a kis toronyhoz berendezendő tűz-
örségre szükségeltetnek. Dacára ennek s a
sokszor ismétlődő tüzeseteknek, az intézmény
megvolóistása, „hol kézik az éji ho-
málya?”
Debreczen, 1883. szept. 19. é. P.

*) Ezen rovartért, melyben közérdekű felszólalások
díjtalanul közöltenek, a szerkesztő csak a sajtóható-
sággal szemben vállal felelőiséget. Szerk.

Naptár. Péntek szept. 21. ike. Máté. Nap
kel 5 óra 47 percz, nyugszik óra 58 perc-
kor. Szombat, szept. 22-ike. Mőricz. Nap kel
5 óra 48 perczkor s nyugszik 5 óra 56
perczkor.

Szerkesztői posta.
H. Ö. urnak, S ó s k u t. — De Mirza Schaffy
fordítani, a mit már 77 ember tett meg! Azonban —
jól van — közöljük az ön elrettentésére!
„Aga dalai”. Győze.
„Egy r. kath. lelkes” felszólalása — tárgyának
elavultá miatt — feljegyzett.

Legújabb.
Nagy-Váradon Tisza Kálmánnak tiszte-
letére bankettet rendeztek s ez alkalommal
Tisza Kálmán is nyilatkozott
ugy a horvát, mint a zsidó ügyről, természetesen
az ő álláspontja szerint, melyről kijelenté, hogy
elfogadását a parlament „tapintatosságától”
várja. — A bor, az is . . . kitünő volt.

Felelős szerkesztő: GÁSPÁR IMRE.
Kiadó KUTASI IMRE.

Üzlethelyiség változtatás.
Harsányi István asztalos-mester üz-
lethelyiségét cegléd-utca 2577. sz. a.
saját házába helyezte át.
A n. é. közönség további pártfogá-
sát kéri
tisztelettel
Harsányi István.

Befizetés	Ertékpapírok		Utolsó árkelet		Befizetés	Ertékpapírok		Utolsó árkelet		Befizetés	Ertékpapírok		Utolsó árkelet	
	pénz	árú	pénz	árú		pénz	árú	pénz	árú		pénz	árú		
Allamadósságok.					c) Gözmalomok.					Magy. arany v. ezüst				
Magyar aranyjár. adómentes	6%	119.20	119.50		500	Concordia-malom	560	565		200	Magy. arany v. ezüst	5%	120.25	120.75
Magyar papíráradék	4%	87.40	87.70	500	Első budapesti-malom	1260	1270		200	„jelzálogbank	5 1/2%	101.20	101.45	
Magyar vasuti kölcsön 120 frt	5%	86.10	86.35	500	Erzsébet-malom	250	252		200	Kisbirt. orsz. földhitelint.	5 1/2%	98.25	98.75	
„ „ egyes db.	5%	139	140	500	Hengermalom	630	640		200	Oszt. magy. bank o. é.	5%	101	101.50	
„ „ gőmöri áll. zálogl.	5%	—	—	160	Luiza-malom	279	280		200	„ „ „ „ „	4 1/2%	98	98.20	
„ „ 1869. kelv. áll. kötv.	5%	91.25	91.75	200	Moinárok és sütők-malma	383	385		200	Pesti magy. keresk. bank	6%	91.25	91.55	
„ „ 1873. „ ar. v. ezb.	5%	114	115	1000	Pannonia-malom	1270	1275		200	„ „ „ „ „	5 1/2%	101.75	102.25	
„ „ 1876. „ ar.	5%	98	99	300	Viktoria-malom	465	470		200	„Albina“ tak. és hit. int.	6%	101.50	102	
„ „ nyereségek-kölcsön 100 frt.	5%	113	114						200		5%	99	99.50	
„ „ 50 frt darab.	5%	113	113.50						200		5%	100	100.50	
Tiszai és szeredi kölcsön	4%	110.25	110.75		d) Közlekedési vállalatok.					Elsőbbségek.				
1871-ki magyar államkölcsön	5%	—	—	200	Adria	—	185		200	Alföld-fiumei vasut.	5%	98.75	99.25	
1873-ki	5%	—	—	200	Alföld-fiumei vasut.	167.50	168.50		200	„ „ 1874 kib.	5%	97.75	98.25	
Földteherm. kötvény magyar	5%	99	100	100	Arad-körösvölgyi vasut.	—	—		200	Bátaszék-dombóvár zék.	5%	94.75	95.25	
„ „ 1867. zár.	5%	98	98.50	200	Bátaszék-domb. zék. v.	—	—		300	Dunagőzh. társ.	5%	—	—	
„ „ temesi	5%	99	100	200	Déli vasut.	151	152		100		—	—	—	
„ „ 1867. zár.	5%	97.25	98.25	200	Északkeleti vasut.	157	158		200		—	—	—	
„ „ horv. orsz.	5%	98	101	200	Erdélyi vasut.	163.50	164.50		200		—	—	—	
„ „ erdélyi	5%	99	99.75	200	Győr-sopron-ebenfurti vasut.	—	—		300	Éjszakai vasut.	5%	91.50	92	
M. jelz. urb. váltás. kötvény	5%	93.50	94.50	200	Kassa-oderbergi vasut.	145.50	146.50		300	„ „ aranyban	5%	117	117.50	
K. horv.-szláv. jelz. földv.	5%	—	—	200	Magyar galicziai vasut.	161.50	162.50		1000	„ „ „ „ „	6%	124.50	125.50	
Szülődézsma váltáság kötvény	5%	97.50	98.25	200	M. nyugati vasut.	166	167		200	É. magy. egyes. közszénb. r. t.	—	—	—	
M. kir. kamatos kincst. utalv.	—	—	—	200	Oszt. állami vasut.	318	318.50		200	Magyar galicziai vasut.	5%	94.50	95	
Egyes. államad. papírban	4 1/2%	79	79.25	200	Pécs-barcsi vasut.	—	—		200	„ „ II. kibocs.	5%	93	93.50	
„ „ ezüst kamat febr. aug.	5%	79	79.25	200	Tiszavidéki vasut.	248.50	249.50		200	Magyar nyugati vasut.	5%	96.75	97.50	
„ „ „ jan. jul.	4 1/2%	79.50	79.75	500	Oszt. dunagőzhajózási társ.	594	598		200	„ „ 1874. kib.	5%	96	96.75	
„ „ „ apr. okt.	4 1/2%	79.70	79.90	200	Pesti közuti vaspálya	426.50	427.50		200	M. vasut-eis. kölc. beruh.	5%	112.50	113.50	
Oszt. aranyj. 4% kamat.	—	99.75	100.25		„ „ évezeti jegyek	256	260		200	I. Erdélyi vasut.	5%	92.30	92.80	
Oszt. papíráradék adómentes	5%	93.25	93.75						200	Győr-sopron-ebenf. vasut.	6%	—	—	
„ „ államad. 1854. á 250 frt	—	120.50	121.50		e) Takarékpénztárak.					200	Kassa-oderbergi vasut.	5%	97	97.50
Kisorsolás 1860-ból á 500 frt	—	135	136	50	Budapest III. kerületi	65	—		200	„ eperj.-tarn. v. m. r.	5%	93.75	94.25	
„ „ 1860-ból á 100 frt	—	140	141	300	Országos központi	478	482		200	„ „ osztr.-v. 1879. kibocs.	5%	—	—	
„ „ 1864-ből á 100 frt	—	170.50	171.50	1000	Pesti első hazai	4525	4550		200	„ „ m.-v. 1879. kib. ar.	5%	119.25	120.25	
„ „ 1864-ből á 50 frt	—	170	171	200	Pest-budai fővárosi	478	483		200	Oszt. magy. állami vasut.	5%	—	—	
Pestv. kölc. 1870-ből	6%	104.50	105.50	100	„ „ ált. tkp. rész. tár.	99.50	100		100	Tiszavidéki vasut.	5%	101.75	102.25	
„ „ 1871-ből	—	105	105.50						100	Budapesti lánchíd	6%	103.25	103.75	
Budapesti kölc. 1880.	5%	97	97.25		f) Különbé vállalatok.					100	Kösz. és téglagy. kötelezv.	6%	—	—
Szerbiai nyeres. kölcson	3%	32.25	33.25	105	Alagut	117.50	118.50		100	Lloyd- és tőzsde épület	5%	97.25	98	
				80	Altalanos waggon kölcsönző társ.	90	91		100		—	—	—	
				100	É. magy. egyes. közszénb. r. t.	—	—		150	Magánorszjegyek				
				150	Franklin-társulat	165	167		200	Oszt. hitelintézet	—	173.50	174.50	
				200	Ganz- és társa-féle vasöntő	185	190		200	Budavárosi sorsjegy	—	—	—	
				200	Gschwindt-féle szeszgyár	430	435		200	Keglevich	—	17.50	18.50	
				200	Gyapju-mosó és bizom. I. m.	200	205		5	Pálffy	—	38.50	39.50	
				210	Kereskedő testületi épület	590	595		10	M. vörös-kereszt-egyl. sorsj.	—	6.30	6.60	
				150	Könyvnyomda „Atheneum“	530	535		10	Oszt. vörös-kereszt sorsj.	—	12	12.30	
				500	Pesti	850	860			Pénznekem.				
				130	Kösz. és téglagy. (Drasche)	156	157			Cs. kir. arany (vert)	—	5.66	5.69	
				100	Nemzetk. waggon-köcs. r. t.	104	105			(kör)	—	5.65	5.68	
				85	Pesti építő társaság	—	—			Osz. magy. 8 frtos arany	—	9.49	9.52	
				100	Rimamurány-Salgó-tarjáni	—	—			20 frankos arany	—	9.49	9.52	
				100	vasmű rész. társ.	125.75	126			Török arany lira	—	—	—	
				200	Salgótarjáni közszénbánya	117	118			Oszt. és magyar ezüst	—	—	—	
				400	Schlick-féle	246	246.50			Német birod. bankjegy. 100 m.	—	58.35	58.45	
				200	Serfőződe első magyar	650	660			Német bir. 20 m. arany	—	11.65	11.67	
				200	Sertészhaló	378	380			Váltók árfolyama (látra)				
				200	Sóskuti kőbánya	45	48		4%	Német bankp. 100 n. b. m.	—	58.35	58.55	
				200	Spodium- és csontliszt-gyár	263	265		3 1/2%	Amsterdam 100 holl. frtért.	—	98.50	98.60	
				200	Szálloda-részvénytársaság	81.50	82.50		4%	Brüsszel 100 frankért	—	47.40	47.50	
				200	Tégia és mészegető ujlaki	110.50	111.50		3%	Páris 100 frankért	—	47.30	47.40	
				160	Téglagyár kőbányai	233	235		3 1/2%	Marseille 100 frankért	—	—	—	
									2 1/2%	Svájci pénzp. 100 frankért	—	47.40	47.50	
									2%	Zürich 100 frankért	—	47.45	47.50	
									4%	London 10 font sterlingért	—	119.70	119.95	
									6%	Szentpétervár 100 rubelért	—	—	—	
									5%	Milano 100 lire nuovo ital.	—	—	—	

Minden kiállítás alkalmával ezüstéremmel kitüntetett

indigo-olaj-fénymáz,

a legkitünőbb készítmény ezen nemben,

A cs. k. privilegium- mal bíró gyárban,

(alapítva 1848-ban)

PARGER JANOSNAL. BÉCSBEN

(I. Shulerstrasse, Nr. 7.)

Mindig egyenlően kitűnő minőségben készítetik. Sötét-fekete. — tartós és könnyen nyerhető, színét nem veszít fényt ad és fenntartja a bőrfelületet.

A doboz-címke a cs. kir. osztrák kereskedelmi és iparkamaránál, mint ragasz-helyeg van bevezetve (folio 314, N-ro 1562). — Ezen címkek csalárd utanzása törvényileg üldöztetik.

Ajánlja továbbá ezen gyár a maga salon czipő feny mázat — legkitünőbb bőr- és lőszerszám-fénymázat. — lovagszima-fénymáz raktárát, — bőr készülek fenntartó angol és orosz bőrmázat és bécsi, és berlini ercz-tisztító pasztját.

Kristóf Ferencz

PADOLAT FÉNYMÁZA.

Ezen kitűnő vegyülek szagtalan, rögtön szárad felfalmaztatása után, szilárd lesz és kemény, tartós és szép, fénye ellenáll a nedveseknek, s ketségkívül díszesebb és tartósabb minden más máznál. A legkedveltebb fajok a sárgásbarna fénymáz, (mázolandó olajjal) és a festék-jarulek nélküli tiszta fénymáz.

Raktár Debreczenben: Ganofszky Lajosnál.

KRISTÓF FERENCZ.

Berlinben. A valódi padló-fénymáz feltalálója és egyedüli gyártója.

Eladó.

A sestakert elején igen kedvező fekvésű Bärzi-féle 12 kapás szálló idei termése eladó.

Bővebben értekezhetni a collegiumi háznagnál.

Titkos betegségeket

gyógyít legújabb tudományos kutatások alapján, még a legkétesebb esetekben is, minden hivatás-zavarás nélkül. Epen ugy kigyógyítottom a titkos ifjukori bűnök (Onania) gonosz következményeit, idegbomlás és tehetetlenséget.

Dr. BELLA.
tudós társaságok tagja sat. Paris, 6. Place de la Nation, 6.

Debreczen, 1883. nyomtatott kiadó KUTASI IMRE könyvnyomdájában.

Hirdetmény.

A külső és belső guthi erdőrezen az idén mutatkozó s a nemes város tulajdonához tartozó makktermés a számvető hivatalnál a hivatalos órákban folyó szeptember hó 26-ik napjától megtekinthető, előleges feltételek mellett a város főházánál a közgyűlési teremben a folyó 1883-ik év október hó 3-ik napja délelőtti 9 órájkor megtartandó nyilvános árverés útján, a folyó 1883 ik év október hó 9-ik napjától, jövő 1884. év április hó 1-ső napjáig terjedő időszakra, sertések általi felétetés végett hasznosbérbe kiadandó lévén, a bérleni kívánók a kikiáltási árnak megfelelő tiz százalékos bánom pénzzel ellátottan a megnevezett helyen és időben való megjelenésre meghivatnak.

Kelt Debreczenben, 1883 szeptember 17.

A városi tanács.

Olcso pénz.

Néhány 1000 frt 8%-re betáblázás mellett kapható.

Értekezhetni Hódy Gyula ügyvéd urral kismester-utca 1440. sz. a.

Kitűnő jó és tiszta

kassai lencsét kisebb és nagyobb eladásra ajánl

Böszörményi János
kereskedő.
Debreczenben szt.-anna utcán.

188

Előző TELEGI OSA THY kereskedés talban KUTASI IMRE nyomdájában

(X)

nak rossz
való okok
horvát ne
len körü
jelenlegi
a horvát
mert a h
ket a m
horvát or
viselőt. E
pet, hane
pártját
képviselik
az ország
képeznek
ket szabv
tuk árát
rökben a
1 1/2 millió
Horvátors
kormány p
után, s me
látták, hog
találnak
nép lázong
viselőt me
gunyolja, a
kormányzás
mán vezet.
Azon
két rendell
hogy az id
kényes és
értesítések
arra fordít
adassanak
a horvát
érték.
Horvát
kell hozni
az, hogy
v a lassz
vát nép.
böző partok
a magyar
hogy a kül
Az országgy
mást, minth
stakot, va
egy szót
vát nép
tásáról
erről sz
ját pártj
lett vol
rekt vannak
horvátok, ak
vatalnokok
s mi a nép
A horv
nyulására, sz
gyaruk tisz
kormányt ille
kormány lelk
ügyi kezelé
Magyarország
A szoros
ezóban is le
meltósa g
kabinet hor
kell vonni a
miniszter hat
gyar országgy
nemzetnek.
Es min
ki nálunk, a
mozdulni la
utaznak, min
a válság elő
mozgalmakat,
böző részeibe
tunk, azt mu
zet nagy
szöben áll.
életrevalóság
meg fogja mu
nak egy bizto